

KULTUR OG KUNNSKAP TIL FOLK I 130 ÅR!

ÅRSMELDING 2015

MED REVIDERT REGNSKAP OG REVISORMELDING

Folkeakademienes Landsforbund

Forord

Landsstyret i Folkeakademiens Landsforbund legger med dette fram årsmelding for 2015. Det er lagt vekt på å få fram viktige sider ved forbundets virksomhet.

Årsmeldingen viser etter landsstyrets mening både en imponerende aktivitetsmengde og stort aktivitetsmangfold. Meldingen viser også at Folkeakademiet er en betydelig arbeidsgiver for kunstnere og kulturutøvere.

Årsmeldingen dokumenterer at Folkeakademiet oppfyller både Kulturdepartementets og landsforbundets egne mål for virksomheten på en etter vårt skjønn meget tilfredsstillende måte.

Oslo 16. mars 2016

Mildrid Kjenstad Holst
Leder

Ingvild Berrefjord
Nestleder/AU

Erling Bjørnetun
Styremedlem/AU

Hildur Roll Hansen s.)
Styremedlem

Sissel Åkre (s.)
Styremedlem

Marion R. Løseth (s.)
Styremedlem

Kathrine Fosshei (s.)
Styremedlem

Edel Gleditsch Kaland (s.)
1. varamedlem

Anne Lise H. Følsvik (s.)
2. varamedlem

Rolf Vidar Markmanrud (s.)
3. varamedlem

Pål H. Djuve
Generalsekretær

STATISTIKKRESULTAT OG AKTIVITETSOVERSIKT VISER AT FOLKEAKADEMIENES LANDSFORBUND (FAL)

- Forvalter statsmidlene planmessig og får høye kunst- og kulturformidlingstall.
- Oppfyller målene for organisasjonens prioriterte temaer og målgrupper (barn/unge og eldre/institusjoner).
- Har et effektivt formidlings- og arrangørnettverk på distrikts- og lokalt nivå.

Hovedmål for 2015 var blant annet å:

- Skape aktivitet og engasjement i de landsmøteprioriterte temaene "Se verden i øynene" og "Framtiden tilhører de unge" samt andre temaer i landsforbundets 6-årsplan "Visst virker kultur".
- Utvikle lokalt kultur- og opplysningsarbeid og distriktenes turnévirkosomhet. Formidle kvalitetstilbud til barn/unge, voksne/eldre og beboere på institusjon.
- Styrke organisasjonen organisatorisk, administrativt og økonomisk med økt kulturproduksjon som resultat.
- Medvirke i sentrale samarbeidskonstellasjoner.

Virkemidler: Statsmidlene og egne midler ble brukt i tråd med landsmøtevedtak og Kulturdepartementets føringer. Prosjektmidler ble anvendt på prioriterte temaer og målgrupper. Landsforbundet informerte gjennom kulturmagasinet NØKKELEN, FALs og distriktenes nettsider, sosiale media, i rundskriv og på medarbeidarkurs.

Lun høstjazz på brygga med Anton Proskurnin, Ove Mjåtveit og Mats W. Systaddal. Folkeakademiet Luster.

Einar Lunde holder foredraget «Fra undertrykkelse og konflikt til forsoning og tilgivelse. Et møte med Nelson Mandela og Desmond Tutu». Folkeakademiet Askøy.

Statsmidlene ble disponert slik:

	2014	2015
Kulturdepartementets bevilgning for:	7 811 000	8 069 000
Til distriktene/akademienes drift og programvirksomhet:	2 282 916	2 385 300
Prosjekter og forskjellige tiltak:	136 297	153 600
Medarbeiderkurs, konferanser, møter:	84 395	133 380
Til drift Folkeakademiens Landsforbund	5 307 392	5 396 720

Kommentar: Posten «Til drift Folkeakademiens Landsforbund» kan virke høy sammenlignet med statsbevilgningen totalt. Grunnen er at FAL i 2012 overtok arbeidsgiveransvaret for Folkeakademiets daglige ledere i distriktene. Landsforbundet vil peke på at en viktig side ved de daglige ledernes virke, er arbeidet med å hente inn økonomiske midler, både til eget distrikt samt hjelpe de lokale akademiene med det samme. Kulturdepartementet godkjente at FAL overtok arbeidsgiveransvaret før dette ble gjennomført. I tillegg inneholder posten administrasjonsmidler tilført fra Krafttak for sang til prosjektet «Sang i eldreomsorgen», påbegynt i 2015.

LANDSFORBUNDETS ORGANISASJON

Landsforbundet er organisert i 9 distrikter. Tre distrikter omfatter tre fylker, tre to fylker og tre distrikter er ett fylke. Det ble registrert 118 folkeakademier ved årsskiftet 2015/2016.

LANDSFORBUNDET SENTRALT

Landsstyret:

Landsstyremedlemmer i landsmøteperioden 2014 - 2016:

Leder: Mildrid Kjenstad Holst.

Nestleder: Ingvild Berrefjord.

Styremedlemmer: Erling Bjørnetun, Hildur Roll-Hansen, Sissel Åkre, Kathrine Fosshei og Arnfinn Algarheim. Varamedlemmer: Edel Gleditsch Kaland (1. vara), Anne Lise Hessen Følsvik (2.vara), Rolf-Vidar Markmanrud (3.vara).

Styrerepresentant for de ansatte: Marion Rodgers Løseth.

Personlig vara: Ann-Karin Både.

I 2015 hadde landsstyret 3 møter og behandlet 50 saker.

AU hadde 5 møter.

Revisor:

LST revisjon AS.

Ansatte

Ved årsskiftet 2015/2016 hadde FAL 15 ansatte (totalt 9.5 årsverk). Av disse var 9 daglige ledere i distriktene (5.2 årsverk), 5 var ansatt i landsforbundets sentrale sekretariat (3.8 årsverk). 1 var ansatt som prosjektleder for Krafttak for sangprosjektet «Sang i eldreomsorgen» (0.5 årsverk) som Folkeakademiet er operatør for.

Ansatte i landsforbundets sekretariat

Generalsekretær: Pål H. Djuve

Organisasjonsleder: Lina Bjelland

Økonomiansvarlig: Magnus Lajord. (Willy Kringeland i permisjon)

Administrasjonssekretær: Liv Rønneberg

Redaktør: Kai Hovden

Prosjektleder Sang i eldreomsorgen: Kristi Stedje

Dans i Folkeakademiet Sandefjord.

Daglige ledere

Hans Vold Vikersveen (Oppland/Hedmark)

Trude Eidtang (Viken)

Kari Falk Sirnes (TeVeBu)

Ingvar Kolnes (Agder)

Ann-Karin Både (Rogaland)

Marion Rodgers Løseth (Hordaland)

Henriette Hatlevoll (Sogn og Fjordane)

Beate Riege (Midt-Norge)

Anne Gerd Paulsen (Hålogaland)

Tilslutning

FAL er tilsluttet: Norsk musikkråd, Krafttak for sang, Norsk kulturforum (NOKU), Frivillighet-Norge, Studieforbundet næring og samfunn og Hovedorganisasjonen Virke.

DISTRIKTENE

Landsforbundet var i 2015 organisert i 9 distriktsledd. Hvert distrikt har ansvar for de lokale folkeakademiene som hører til i fylkene distriktet omfatter.

Hvert distriktsledd har en kulturproduksjonsstilling (daglig leder).

Medlemmer

Andre fylkes- eller regionsomfattende organisasjoner kan være medlemmer i distriktene.

I 2015 var antallet slike medlemmer **80** (72 i 2014).

Distriktenes økonomi

Distriktenes samlede omsetning i 2015 var **5 705 000** (5 781 500 i 2014). Personalomkostningene for de daglige lederne, ført i landsforbundets regnskap, var i 2015 på **2 789 620** kroner (2 650 347 kroner i 2014). Dette kom i tillegg til de andre overføringene til distriktene.

Distriktene skaffet selv **4 442 621** kroner (4 604 636 kroner i 2014) ved turnésalg, annen støtte etc. Av dette var 809 700 kroner midler fra fylkeskommunene (800 000 kroner i 2014). Hovedtyngden av midlene fra fylkeskommunene ble bevilget til aktivitets- og driftsstøtte.

Fylkeskommunenes tilskudd til Folkeakademiets distriktsledd:

Oppland/Hedmark	0
Viken (Akershus/Oslo)	0
TeVeBu (Telemark/Vestfold/Buskerud)	0
Agder (Vest-Agder/Aust-Agder)	150 000 Vest-Agder
Rogaland	81 000
Hordaland	433 700
Sogn/Fjordane	70 000
Midt-Norge (Sør-/Nord-Trøndelag/Møre og Romsdal)	13 000 Møre og Romsdal, 30 000 Sør-Trøndelag, 12 000 Nord-Trøndelag
Hålogaland (Nordland/Troms/Finnmark):	20 000 Finnmark

Tilskuddet fra fylkeskommunene varierer mye. **8** fylker gir tilskudd, mens **9** ikke bevilger noe. Fylkeskommunenes tilskudd til folkeakademiene har sunket gradvis gjennom flere år, men viste i 2015 en liten oppgang.

FOLKEAKADEMIENE

Folkeakademisituasjonen

I 2015 ble det stiftet **8** folkeakademier. **5** ble lagt ned. Antallet folkeakademier ved årsskiftet 2015/2016 var 118. Ved årsskiftet 2014/2015 var antallet 115 (7 stiftet/3 lagt ned i 2014). En gledelig oppgang for andre år på rad.

Frida Ottesen fra serien Swet Shop holder foredrag for steinerskoleelever om erfaringene sine fra å jobbe på tekstilfabrikk i Bangladesh. Arr: Folkeakademiet Rogaland.

I forhold til mengde aktivitet, antall folkeakademier og antall kollektive medlemmer (som også har tilgang på midlene fra Kulturdepartementet), er de økonomiske midlene landsforbundet disponerer, for små. Det er derfor en prioritert oppgave å skaffe flere midler slik at også nye folkeakademier kan få akseptable økonomiske rammer. Det å skaffe flere midler er ikke lett, men arbeidet med å øke antallet folkeakademier må likevel fortsette.

Medlemmer

Folkeakademiene har både personlige og organisasjons-/institusjonsmedlemmer. Det registreres en liten økning i alle medlemskategoriene.

Antallet i 2015 (2014-tall i parentes) var:

Personlige medlemmer:	2012	(1978)
Familiemedlemmer:	671	(639)
Organisasjons-/institusjons- medlemmer (kollektive medl.):	1048	(1045)
Totalt antall medlemmer:	3731	(3662)

Økonomisk overføring

Folkeakademiets lokallag fikk i 2015 overført **1 377 921** kroner (1 341 052 kroner i 2014) fra FAL til delvis dekning av kunst-, kultur og folkeopplysningsvirksomheten.

Pga. ulike lokale samarbeidsformer mellom folkeakademier, kollektive medlemmer og andre, har FAL ikke tall for lokallagenes totale omsetning, da regnskapet for mange av disse fellesarrangementene føres av andre. De offentlige bevilgningene dekker uansett bare en mindre del av den lokale aktiviteten. Det meste må folkeakademiene og deres samarbeidspartnere skaffe på andre måter.

Montserat Ontiveros på besøk hos Folkeakademiet Vinje med forestillingen La Patita.

AKTIVITETSSTATISTIKK

Samlet aktivitetsresultat for folkeakademiene og distriktene som turnéoperatør:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Samlet antall arrangementer (lokale/turnéarrangementer):	3 663	3 644
Samlet antall publikummere:	230 728	205 821
De lokale folkeakademiene aktivitet:		
Antall arrangementer i akademiregi:	2 906	2 706
Antall publikummere i akademiene:	170 975	161 111
Distriktenes aktivitet gjennom turnévirkosomheten:		
Antall turnéarrangementer totalt fra distriktene:	757	938
Antall publikummere:	59 753	44 710

Aktivitets- og publikumsstatistikk for de lokale folkeakademiene fordelt på distrikt:

118 lokallag hadde aktivitet i 2015 (115 i 2014)

Aktiviteten og antall publikum/deltakere fordelte seg slik:

(2014-tall i parentes)

Distrikt	Antall akademier	Antall arrangementer	Antall publikum
Viken	13 (13)	565 (515)	21 069 (17 782)
Opp/Hed	12 (12)	197 (194)	17 296 (11 133)
TeVeBu	14 (13)	190 (211)	12 042 (12 014)
Agder	11 (10)	321 (295)	16 362 (13 869)
Rogaland	6 (6)	109 (110)	8 649 (6 987)
Hordaland	14 (15)	965** (983)	50 492 (61 237)
Sogn&Fjordane	9 (10)	203 (198)	13 380 (13 413)
Midt Norge	22 (19)	217 (186)	10 397 (10 395)
<u>Hålogaland</u>	<u>17 (17)</u>	<u>139 (174)</u>	<u>21 288 (14 281)</u>
SUM	118 (115)	2 906 (2 876)	170 975 (161 111)

**Inkludert distriktet med 173 arr.

Resultatet tilsier et gjennomsnittlig antall arrangementer per folkeakademi på 24,6 mens gjennomsnittlig publikumstall er 59. Med tanke på at mange av arrangementene skjer på små steder, på institusjoner og lignende, er resultatene meget gode.

Gro Ann Uthaug i forestillinga «Kvinnen fra Burma» i forbindelse med Aung San Suu Kyis 70 år. Folkeakademiet Nedre Eiker.

**Turnéresultater med arrangementer og publikumstall fordelt pr. distrikt
(2014-tall i parentes)**

	Antall turneer	Antall arrangementer	Antall publikummere
Opp/Hed	15 (15)	125 (164)	5380 (6169)
Viken	Satser på prosjekter		
TeVeBu	12 (10)	83 (82)	3900 (4603)
Agder	12 (14)	139 (124)	5986 (5591)
Rogaland	13/8* (17)	163 (161)	7380 (6429)
Hordaland	13 (10)	107 (124)	20403 (9813)
Sogn/Fjord	7 (12)	51 (153)	2212 (6070)
Midt-Norge	5 (5)	51 (45)	2914 (2978)

Hålogaland	<u>7 (6)</u>	<u>62 (70)</u>	<u>12 069 (3057)</u>
	84/8* (89)	781 (923)	60 244 (44 710)

*Prosjekter/andre tiltak

Sammenlignet med 2014 er det i 2015 arrangert 5 færre turneer (men i stedet 8 ekstra tiltak av flergangskarakter) med 142 færre arrangementer. At de 781 arrangementene nådde fram til mer enn 60 000 personer, må sies å være særs bra med bakgrunn i at mange av turneene retter seg mot institusjoner i eldreomsorgen der det normalt ikke er så mange tilskuere. Høye besøkstall ved flere utstillingsturneer gjør imidlertid at samlet besøkstall ligger 15 534 over fjorårets resultat.

Hovedkonklusjon folkeakademiene og distriktenes turnédrift

Statistikken viser at Folkeakademiet når ut til mange med kvalitativt gode kunst-, kultur- og kunnskapstilbud. Det høye tallet på arrangementer og turneer viser også at Folkeakademiet er en betydelig oppdrags- og arbeidsgiver for kunstnere og kulturutøvere.

Aktivitetskategorier

(2014 tall i parentes)

Foredrag	26 %	(24%)
Sang/musikk	41 %	(42%)
Teater/litteratur	15 %	(12 %)
Utstillinger:	2 %	(1%)
Andre:	16 %	(14%)

Aktivitetskategoriene viser stabilitet fra år til år.

Aktivitet i prosent av målgrupper

Barn:	10 %	(15%)
Ungdom:	8 %	(12%)
Voksne:	34 %	(40%)
Eldre/institusjoner:	48 %	(33%)

I 6-årsplanen «Visst virker kultur» går det fram at samlet aktivitet for og med barn og ungdom skal være 40%. Et resultat på 18 % er derfor ikke tilfredsstillende.

Med hensyn til aktivitet med og for eldre/institusjoner er målet 20% av landsforbundets totale aktivitet. Et resultat på 48 % er mer enn en dobling av målet. Det er likevel ikke udelt positivt for Folkeakademiet at aktivitet rettet mot målgruppene voksne og eldre tilsammen utgjør 82% av samlet aktivitetstall.

Oddgeir Bruaset snakker for full sal i Folkeakademiet Gausdal.

STUDIEVIRKSOMHETEN

Landsforbundet er tilsluttet Studieforbundet næring og samfunn. Marit Moland fra distrikt Oppland/Hedmark representerte landsforbundet i studieforbundets styre fram til årsmøtet i mai 2015. Studievirksomheten spenner over et vidt kulturelt og kunnskapsmessig spekter.

Studieresultater:	2015	2014
Antall kurs:	114	(122)
Samlet timetall:	2693	(2661)
Antall deltakere:	685	(739)
Samlet utbetaling:	411 711 kroner	(394 283 kroner)

Antallet kurs og deltakere viser nedadgående tendens for tredje år på rad, mens timetall og samlet utbetaling går noe opp. 7 arrangører sto for alle registrerte kurs. Fa Nesna, Fa Østre Toten og Vestlandske folkekunstlag sto for de aller fleste av disse. Det bør derfor være et stort potensiale for økt kursvirksomhet i Folkeakademiet. Landsforbundet har som mål at den kulturelle

voksenopplæringen skal øke og at flere folkeakademier skal benytte seg av mulighetene som ligger i studievirksomhet. Fokuset på aktivitetsområdet vil derfor bli styrket, blant annet ved å etablere en idébank rundt det å drive studievirksomhet.

Møter/konferanser/prosjekter

Landsmøtet/distriktskonferansen

Folkeakademiet holder landsmøte annet hvert år. 2015 var ikke landsmøteår. I stedet ble det avholdt distriktskonferanse i Oslo over 2 dager for landsstyret, tillitsvalgte distriktsledere og for landsforbundets ansatte.

Tema var: «Videreføring av prosjektet Start et folkeakademi», «Folkeakademiet 130 år/landsforbundet 110 år – historisk gjennomgang. Hvor står vi, hvor vil vi, hvem er vi?», «En visjon for framtiden – formulering av visjon og slagord», «Samarbeidsplanen – Hvordan øke egeninntektene?», «Framtiden tilhører de unge, men hvordan skal vi nå dem?»

Høstseminaret for ansatte

3 dagers konferanse. Oslo i november. Tema var "Ny profil", "Sang i eldreomsorgen", "Samkjøring av kommunikasjonsoppgaver mellom FAL og distriktene", "Nye trender i frivilligheten", "Medlemsrekruttering", "Distriktene – hva er situasjonen nå?", "Framtiden tilhører de unge", "Pensjonsordningen" og "Samarbeid Folkeakademiet/Bibliotekene".

Prosjekt:

Landsomfattende:

Syng for livet

«Syng ut!» - Folkeakademiets landsomfattende sangsatsing over 2 uker i mars.

Resultat: Mer enn 200 arrangementer for barn, voksne og eldre. Konsertene foregikk på sykehus, i sykehjem, barnehager, skoler og bibliotek, i kommunehus, på kaia og andre steder. Flere tusen deltok i sangen. Distriktene satte opp 12 allsangturneer med blant andre Åshild Mundal, Ditlef Marken og Gina Nordby (kjent fra PULS da hun sang for programlederens demente far). Mange folkeakademier hadde egne arrangementer.

Bildene under:
Syng ut! plakat. Til høyre: Gina Nordby på turné for Folkeakademiet Sogn og Fjordane.

«Fra innvandrere til medborger»/»Se verden i øynene»

I tidsrommet rundt FN-dagen 24 oktober inviterer landsforbundet hvert år folkeakademiene og distriktene til en landsomfattende markering med temaer som kan knyttes opp mot FN-dagen og satsingsområdene «Se verden i øynene» og «Fra innvandrere til medborger». Over 20 lokallag over hele landet sto for spennende og varierte inkluderingsarrangementer med bred oppslutning av folk i alle aldre og med bakgrunn fra mange land. Flere distrikter satte opp turneer med temaer knyttet til satsingsområdene i tidsrommet.

Mange folkeakademier driver et viktig integreringsarbeid. T.v: Folkeakademiet Surnadal på utflukt med medlemmene sine. Midten: Hennamaling i Folkeakademiet Vinje. Høyre: Feiring av FN-dagen i Folkeakademiet Nedre Eiker.

Eksempler på distriktstiltak:

”Fra innvandrere til medborger”:

FA Oppland/Hedmark: «Internasjonal uke». Folkeakademiet i samarbeid med Gjøvik kommune, Røde Kors, Norsk Folkehjelp, Frivillighetsentralen og NAV. Arrangementet er blitt en årviss tradisjon.

”Demokratiutvikling og folkeopplysning”

FA Rogaland: I distriktets «Tenketank – for frie og oppsiktsvekkende tanker» var temaet for våren «To be or not to buy» og for høsten «Feminisme».

FA Hålogaland: Konferanse/kurs med temaene «Se verden i øynene» og «Framtiden tilhører de unge».

Journalist John Gustavsen snakket om «Ingen ny kald krig» - om forholdet til Russland og om vestlig politikk som kan skjerpe motsetningene. Historiker/forsker Stian Bones fortalte om de norsk/sovjetiske forbindelsene fra andre verdenskrig og fram til i dag. Anne Hjort-Larsen – redaktør av «I strid for fred – Fredskontoret 1962 – 1972 fortalte om «folk til folk-samarbeidet», Øst-Tyskeren Tim Dassler holdt foredraget «Mange ungdommer i Europa strever» - Om arbeidsløshet og «den tapte generasjon», mens leder i Troms LO og medlem i Fiskeraksjonen 2015, Ronny Johansen, hadde temaet «Klima, miljø og fisken i havet».

«Se verden i øynene»:

Flere distrikter har hatt medarbeiderkurs/turneer om det prioriterte temaet.

Eksempelvis sendte FA TeVeBu skuespilleren Gro Ann Uthaug på turné med en forestilling om Aung San Suu Kui sittende alene i cellen. Her forteller hun om sitt liv, om arven hun bærer på, om kampen for demokrati og menneskerettigheter og om håpet som alltid er levende.

«Den kulturelle spaserstokken»:

På oppdrag fra Vest-Agder fylkeskommune gjennomfører FA Agder hvert år turneer i sosiale institusjoner. Distriktet samarbeider også med Kristiansand KulturRullator om institusjonsprogrammer.

7 distriktet hadde turneer for eldre på institusjon.

FA Vikens prosjekt «Kafe med påfyll» (folkeakademi på institusjon) – en brukerstyrt møteplass for eldre, som styrker helse, mestringsevne og livskvalitet, hadde sitt første hele driftsår.

Organisasjonsbygging:

FA TeVeBu: Gjennomførte PR-turne med Bergensgruppa Hvitmalt gjerde. Målet var å nå ungdom og starte nye folkeakademier. Resultat: Ett nytt folkeakademi.

FA Midt Norge: Prosjektet «Start et folkeakademi» omfattet alle tre fylkene i distriktet. Kommunene fikk tilbud om et gratis turneprogram. 15 kommuner uten folkeakademier slo til. Daglig leder sammen med Klovnen Knut besøkte i løpet av 2 uker samtlige av disse. Målet var å etablere flest mulig folkeakademier. Resultat: 5 nye akademier.

Flere distrikter har hatt medarbeiderkurs i organisasjonsbygging, med temaer som: «Kurs i styrearbeid», «Facebook ABC», «Inspirasjonsseminar Se verden i øynene» og «Ungdom og inkludering i frivilligheten».

FA Hordaland: «Folk i huset»: I samarbeid med Hordaland Ungdomslag, Hordaland musikkråd og Hordaland fylkesbibliotek vil distriktet bidra til et rikere og mer mangfoldig kulturliv rundt i lokalsamfunnene gjennom å registrere, løfte fram og styrke organisasjonseide hus. Folkeakademiets rolle er å legge til rette for samarbeid og skape mer kultur gjennom økt aktivitet i husene.

150 personer kom for å høre om konfliktsituasjonen mellom Russland og Ukraina da Folkeakademiet Røros arrangerte folkemøte.

Noen eksempler på aktivitet i lokale folkeakademier:

Hålogaland: Fa Tranøy. Arrangerte samtalegrupper og leksehjelp for innvandrere 20 torsdager med 4-7 deltakere hver gang.

Hålogaland: Fa Nesna. Folkeakademiet har et nært samarbeid med norskopplæringen i kommunen. Sammen med disse står de for store arrangementer flere ganger i året. Folkeakademiet driver også omfattende studieaktivitet. I 2015 sto laget for hele 69 kurs over et bredt kulturelt spekter.

Midt-Norge: Fa Verdal. Prosjektet «Gammel sangskatt». Barnehagebarn lærer sanger fra den gamle sangskatten. De har også felleskonserter med institusjonsbeboere som kan sangene. Prosjektet er flerårig og er i samarbeid med Reinsholm, Maritvold og Knøttene barnehager og helsetunene Verdal og Ørmelen.

Midt-Norge: Fa Røros. Folkeakademiet satser på folkeopplysning og folkemøter med profilerte og kunnskapsrike innledere. I 2015 «Ufred mellom naboer – konflikten mellom Russland og Ukraina» der Tor Bukkvoll, forsker ved Forsvarets Forskningsinstitutt og tidligere Moskvakorrespondent i NRK

Arne Egil Tønset, og «Fra kulturkonflikt til kulturbalanse – forsoning i verdikonflikter» med blant annet NRKs Afrikakorrespondent Tømm Kristiansen og sokneprest Harald Hauge.

Midt-Norge: Fa Surnadal: I samtaler mellom folkeakademiets folk, flyktninger og utenlandske tilflyttere, kom det fram at det var ønskelig med en møteplass der disse kunne bli kjent med lokalbefolkningen og snakke norsk. Folkeakademiet startet derfor en språkkafe med dagens gjest – ett av de andre frivillige lagene i kommunen. For å skape et «eieforhold» til kafeen ble to flyktninger invitert med på styremøtene. De bosatte flyktningene i Surnadal er unge, derfor ser akademiet det som viktig å trekke kommunens ungdommer med og gi disse verv og oppgaver.

Sogn og Fjordane: Fa Hyllestad. Prosjektet «Kulturkverna» er et samarbeid mellom Norsk Kvernsteinsenter og Fa Hyllestad. Hver mandag inviteres en lokal musiker, forfatter, kunstner eller en person som har noe interessant å fortelle, til å presentere seg selv og arbeidet sitt.

Hordaland: Fa Osterøy har som eneste folkeakademi i landet ansatt en musikkterapeut for å styrke kulturtilbudet på en eldreinstitution.

Hordaland: Fa Kvam. Folkeakademiet har siden 2013, i samarbeid med Kvam kulturskule og Grannehjelpa, arrangert Barnas verdensdag. Dette er en familiefestival hvor publikum får møte kulturuttrykk fra mange verdenshjørner i verksteder, konserter og utstillinger.

Rogaland: Fa Stavanger. Under Earth Hour inviterte folkeakademiet til magisk fortellerstund i mørket med fortelleren Aud Jorunn Hakestad – etterfulgt av kveldsmat.

Rogaland: Fa Suldal. I en paneldebatt med blant annet Nina Jensen fra WWF satte folkeakademiet søkelyset på utfordringene verden står overfor når det gjelder klima, natur- og miljøvern. Fokuset ble også satt på rollen hver enkelt av oss kan spille. Bonde Ole Martin Eikeland, Statkraftansatt Bjørn Sandvik, ungdommen Jull Bellemakers og ordfører Torkel Myklebust la alle fram sine tanker om dette.

Agder: Fa Vennesla. Et program som har slått godt an i Vennesla er «Bøker, mat og prat», der en forfatter presenterer sin nye bok. Programmet pleier også å inneholde sang og musikk. Gjennomsnittlig besøkstall er over 100 personer pr. arrangement.

Agder: Fa Bykle. Folkeakademiet har siden mangfoldsåret i 2009 arrangert «Mangfoldsfest» i november annet hver år. I 2015 var 18 nasjoner representert på familiearrangementet, som inneholdt musikk, dans, dikt, bilder, musikk og mat fra alle nasjonene. Rundt 300 av kommunens 900 innbyggere var med.

TeVeBu: Fa Vinje. Folkeakademiet har i flere år stått for prosjektet «Levende bok». Hvilken historie har innvandrerne som kommer til Vinje å fortelle? Hver uke møtes elevene ved Voksenopplæringen, de fleste flyktninger, på biblioteket i Åmot, der en eller flere forteller sin historie. De «levende bøkene» kan forberede seg på skolen da Voksenopplæringen er samarbeidspartner.

TeVeBu: Fa Sandefjord. Eldre kan være engstelige for å gå i gang med Internett. Disse kan få besøk av PC-hjemmehjelpere fra folkeakademiet. Målet er at den som besøkes, blir motivert og skaffer seg

PC. De blir da hjulpet med å komme i gang på nettet. Hjelperne oppretter også nettbank.

Folkeakademiet har også prosjektet «Unge hjelper eldre» - et kurs i data og nettbruk.

Viken: Fa Finstادتunet (Ski): «Vi setter farge på hverdagen» er et tilrettelagt kurs i akrylmaling for beboere på eldreinstitusjon. Målet er å utvikle egen kreativitet og å finne ro og avkobling.

Viken. Oslo folkeakademi. Folkeakademiet og Kampen frivillighetssentral gjorde det enkelt å finne ut hva en skulle stemme ved valget. Tre kveldssamlinger med informasjon og diskusjon skaffet deltakerne tilstrekkelig oversikt og kunnskap.

Oppland/Hedmark: Fa Vestre-Slidre. To ganger i måneden arrangerer folkeakademiet informasjonsmøte for fastboende innvandrer menn- og kvinner. Her tas det opp forventninger og retningslinjer om alle kommunens tilbud, hvordan en tømmer søppel, kommunale avgifter, livsløpet (oppdragelse, mors og fars rolle, besteforeldres rolle), forhold i hjemmet, barnehage og skole. Skikker, barneselskap, fødselsdager, konfirmasjon, bryllup og begravelse, juletradisjoner, nyttårs- og påsketradisjoner. På møtene er det også sang, dans og matlaging. Målet er å fremme integrering og å stimulere til gjensidig kunnskaps- og kulturutveksling.

Oppland/Hedmark: Fa Østre-Toten driver også omfattende kursvirksomhet med 16 kurs i 2015. Mange av kursene er tilrettelagt for innvandrere med temaer som «Norsk via gårdstunet», «Norsk språk og kulturforståelse», «Å bo i Norge» og «Bli kjent i nærmiljøet», - og er gode eksempler på hvordan et folkeakademi kan arbeide med inkludering og integrering.

Landsforbundets prioriterte temaer har egne nettsider med informasjon, tips etc. FAL lager informasjonsmateriell, klistremerker, plakater, brosjyrer med mere.

Teaterterroristene med forestillingen Buy Nothing Day i Kverulantkatedralen, Stavanger. Arrangert av Folkeakademiet Rogaland.

ORGANISATORISK ARBEID

«Visst virker kultur», Folkeakademiets 6-årsplan, vedtatt på landsmøtet i 2012, vektlegger organisasjonsarbeid og styrking av organisasjonen. Sitat (s.30):

«Alle de tre organisasjonsleddene, landsforbundet, distriktssammenslutningen og lokalakademiet, skal gjøre formålsparagrafen til virkelighet. Det kan best skje gjennom en godt fungerende organisasjon der hvert enkelt ledd fungerer som ett tannhjul i et større maskineri. Landsmøtets vedtak skal implementeres på hvert nivå og ligge til grunn for organisasjonens samlede aktivitet. For alle organisasjonsleddene danner vedtektene, idégrunnlaget og vedtatte planer fundamentet».

«Visst virker kultur» har flere landsomfattende mål: Folkeakademiet skal ha 200 lokale folkeakademier i 2018. Organisasjonen skal også ha 2500 organisasjons-/institusjonsmedlemmer og 4000 personlige medlemmer.

Planen sier: «Folkeakademiet på alle nivåer har gjennom hele planperioden fokus på medlemmer og medlemsverving (...), fokus på å styrke eksisterende akademier og etablere nye».

Folkeakademiene har de siste tiårene opplevd en reduksjon i antallet akademier. Selv om det er stiftet nye, er enda flere nedlagt. Landsforbundet har de senere årene arbeidet målrettet for å snu denne utviklingen og resultatene for 2014 og 2015 er positive. Skal Folkeakademiet også i fremtiden være en landsomfattende organisasjon, må antallet folkeakademier fortsette å øke. Også medlemstallet må opp. Godt fungerende lokallag er avhengige av en medlemsbase bestående både av interesserte enkeltpersoner og kollektive medlemmer.

Landsstyret skal sørge for at organisasjonen gjør dette landsmøtevedtaket om til praksis. Landsstyret har derfor tildelt hvert distrikt måltall for akademi- og medlemsvekst, samt fulgt opp temaet på konferanser både for tillitsvalgte og ansatte.

Resultatet for 2015 er positivt da både antallet akademier og medlemstallet i Folkeakademiet er gått opp. Å etablere nye lag krever langsiktig, systematisk og målrettet arbeid. Landsstyret er derfor fornøyd med at den langvarige nedgangen i antallet folkeakademier er stoppet og snudd i positiv retning. For å sikre at den positive utviklingen fortsetter vil landsforbundet også i årene som kommer ha fokus på organisasjonsbygging.

Organisasjonsbygging – komité

Landsstyret opprettet i 2013 en komité for å arbeide med organisasjonsbygging. I 2014 utarbeidet komiteen spørreskjemaer til daglige ledere, distriktsstyreledere og styreledere i akademia. Komiteen begynte også utviklingen av en kvalitetshåndbok for organisasjonen. Dette arbeidet ble videreført i 2015. I 2015 var organisasjonsbygging tema på flere konferanser og seminarer, både på lands- og distriktsnivå.

«Framtiden tilhører de unge» – komité

For å styrke Folkeakademiets arbeid for ungdom/ynge voksne, ble det høsten 2015 opprettet en komité. Komiteen skal både komme med gode ideer for hva folkeakademiene kan gjøre, samt vurdere mer langsiktige strategier for hvordan organisasjonen kan arbeide for å engasjere ungdom/ynge voksne.

Med i komiteen er DL Kari Falk Sirnes (leder), DL Ann-Karin Både, Magnus Lajord (FAL) og Kathrine Fosshei (landsstyret).

Folkeakademiet + Folkebiblioteket = sant

Folkeakademiet har samarbeidet med folkebibliotekene siden 1912. I 2015 lanserte regjeringen sin biblioteksatsing, der bibliotekene får en sterkere rolle som kultur- og debattarenaer. Med tanke på å etablere et fastere samarbeid med bibliotekene både på lands-, fylkes- og kommunalt basis, opprettet Folkeakademiet et 10% engasjement fra november 2015 til april 2016.

Åsmund Olavsson Vinje - jubileet

6. april 2018 fyller Åsmund Olavsson Vinje 200 år. For å forberede jubileet er det satt ned både en landsomfattende og en regional komite. Folkeakademiet er med i begge komiteene.

Organisasjonsleder Lina Bjelland representerer FAL i den nasjonale komiteen, mens daglig leder i TeVeBu representerer Folkeakademiet i den regionale komiteen.

De ansattes vilkår

Landsforbundet vil at landsforbundet skal være en god organisasjon å arbeide i. Ansatte har derfor fått representasjon i landsstyret, har valgt tillitsvalgt og verneombud.

Nye ansatte

Landsforbundet ansatte i august 2015 faglig leder for prosjektsatsingen Sang i eldreomsorgen/Syngende eldreinstitusjoner. Folkeakademiet har operatøransvaret for satsingen som er finansiert gjennom midler fra Kulturdepartementet til Krafftak for sang-alliansen.

Fra årsskiftet 2015 ble daglig lederstillingen i Oppland/Hedmark oppgradert fra 40% til 50%.

Fra 1. februar 2015 ble daglig lederstillingen i Sogn og Fjordane oppgradert fra 40% til 50%, og Henriette Hatlevoll overtok stillingen etter Sølvi Strand Vasseth.

I tråd med regjeringens intensjoner om et inkluderende arbeidsliv, tar Folkeakademiet imot praktikanter. I 2015 hadde vi praktikant i 30 % stilling i Folkeakademiet Hordaland (Ingjerd Tranvåg), og 1 time i uka i Folkeakademiet Rogaland (Sasha Ralevic).

Karius og Baktus på besøk i Mjøndalen.

HØRINGER/UTTALELSER/POLTIKERMØTER:

Informasjonsutvekslingsmøte med Kulturdepartementet ble holdt våren 2015. Folkeakademiet fikk to timer til å presentere organisasjonen. Deltakere fra FAL var leder Mildrid Kjenstad Holst, nestleder Ingvild Berrefjord, økonomiansvarlig Magnus Lajord, organisasjonsleder Lina Bjelland og generalsekretær Pål H. Djuve.

Høring i Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget. Generalsekretær Pål H. Djuve deltok for Folkeakademiet/Krafttak for sang.

Konferanse om helse og omsorg i eldreomsorgen på Stortinget. Senterpartiet var arrangør, men en rekke stortingsrepresentanter fra andre partier, samt sentrale personer i offentlig og frivillig helse- og omsorgsarbeid deltok. Vi oppnådde kontakt med politikere i flere partier, samt nøkkelpersoner i organisasjoner.

Kulturalliansen: Konferanse for landsomfattende kulturorganisasjoner med det mål å utarbeide en felles samarbeidsplattform. Generalsekretæren deltok.

Topplederkonferanse i regi av Frivillighet Norge: Tillitsvalgt leder Mildrid Kjenstad Holst og generalsekretæren deltok.

Landsomfattende Krafttak for sang- konferanse. Landsstyremedlem Sissel Åkre og generalsekretæren deltok.

Krafttak for sangseminar med representanter for 13 kommuner. Generalsekretæren presenterte Folkeakademiet/Sang i eldreomsorgen.

Helse og rehabilitering:

Det store prosjektet «*Det historiske tunet på Lyngheim i Os*» ble avsluttet med rapport og regnskap. Folkeakademiet sentralt var prosjektansvarlig.

Det 3-årige prosjektet «*Kafe med påfyll – eldre som ressurs*» på 3 institusjoner i Akershus/Oslo i regi av FA Viken hadde sitt første år med full aktivitet. På grunn av forsinket oppstart har prosjektet fått tillatelse til å fortsette ut 2017. Prosjektet er også støttet av Kulturdepartementet.

Folkeakademiet/Krafttak for sangalliansen

25 landsomfattende organisasjoner og nasjonale institusjoner med sang som sentral aktivitet, har i mange år arbeidet for å få politisk gjennomslag for økt bruk av sang. Etter intenst lobbyarbeid, fikk «Krafttak for sang» 1 ½ million i 2014, en bevilgning regjeringen/Kulturdepartementet økte til 5 050 millioner i 2015. Dette gjorde at Krafttak for sang kunne initiere aktiviteter mange steder i landet. Programmene «Syngende skoler», «Syngende kommuner» og «Sang i eldreomsorgen» ble prioritert. Folkeakademiet er hovedoperatør for «Sang i eldreomsorgen». Samarbeidspartner i Akershus er Akershus musikkråd.

Forberedelsesarbeidet til «Sang i eldreomsorgen» hadde pågått i flere år, men da departementet økte bevilgningen til Krafttak for sang i 2015 – og samtidig la vekt på at eldreomsorgen skulle prioriteres, kunne arbeidet intensiveres. Faglig leder ble ansatt i 50% stilling i august 2015.

Institusjoner i en rekke kommuner ble kontaktet. Ved utløpet av 2015 var 6 institusjoner i Akershus, 1 i Vestfold, 3 i Telemark og 3 i Sogn og Fjordane med. 1 institusjon i Oslo og 2 institusjoner i Nord-Norge supplerer programmet i 2016.

Integrert i satsingen er oppbyggingen av en nasjonal inspirator/instruktørbase. Faglig leder har opplæringsansvar og er pedagogisk leder for disse.

I tilbudet til hver institusjon inngår 7 kursopplegg utarbeidet av Folkeakademiet og Akershus musikkråd. Disse omhandler:

- Omsorgssang
- Inkludering av pårørende og frivillige
- Sang som sosial aktivitet
- Det lokale kultur- og musikklivet – en ressurs
- Syng mer
- Å opptre på institusjon
- Arrangering av konserter og opplevelser

Kursopplegget «Omsorgssang» er obligatorisk for institusjonene. Andre kursopplegg brukes ved behov. Det er i tillegg lagt vekt på at flere av kursoppleggene også skal kunne benyttes av Folkeakademiets lokallag.

Krafttak for sang har i tillegg programmer rettet mot barn/unge, befolkningen generelt i en kommune, folkehelse og inkludering/integrering. Et opplegg med tanke på hvordan bruke sang som inkluderings- og integreringsverktøy ble påbegynt i 2015.

Målet for Krafttak for sang er blant annet å styrke sangkulturen som kulturell- og identitetsskapende faktor, gi alle mulighet til å synge, bruke sang som helse relatert virkemiddel og å få fram ny forskning. Landsforbundet er en av tre styrende organisasjoner i Krafttak for sang. Generalsekretæren er medlem av styringsgruppen.

ANNET

Momsrefusjon:

På vegne av alle nivåene i organisasjonen utarbeider landsforbundet hvert år søknad om momsrefusjon til Lotteri- og stiftelsestilsynet.

Kulturmagasinet NØKKELEN:

Kommer årlig ut med 4 nummer (nr. 3 og 4 utgjorde ett dobbeltnummer i 2015). Opplaget var ved årsskiftet 3600.

FAL står for tekst, foto og formgiving. Hovedtemaene i 2015 var:

1. «Sang». Nummeret tok opp ulike aspekter ved sang og musikk.
2. «Skole, ungdom (mobbing/ekstremisme/kroppspress), asyl og flyktningpolitikk».
- 3/4. «Folkeakademiet 130 år». Om folkeakademiets historie, om 110- og 130 årsjubileet og om frivillighet.

Kulturmenyen:

Folkeakademiets nettdatabase over landsforbundets godkjente kunstnere/programholdere. Menyen inneholder flere hundre programtilbud. Kulturmenyen er tilgjengelig for alle arrangører, kunstnere/kulturarbeidere og andre interesserte.

Nettsider/Facebook:

Landsforbunds nettside inneholder mye informativ informasjon. Facebooksiden hadde ved årsskiftet rundt 900 følgere. Mange av distriktene har egen facebookside. Også andre sosiale media blir brukt.

Nytt medlemssystem:

Landsforbundet kjøpte høsten 2014 det nettbaserte medlemssystemet RegWeb. Systemet inneholder mange funksjoner som vil forenkle medlemsforvaltningen både for landsforbundet, distriktene og akademiene. Det ble tatt i bruk i 2015.

Ny profil:

Folkeakademiet fikk i 2015 utformet og tatt i bruk en ny profil, som sikrer en enhetlig og mer moderne profilering av organisasjonen. Inkludert er også en digital verktøykasse med maler for plakater, nettbannere, program, brevpapir, språkprofil, font og fargekoder, samt hjelpemidler for pressearbeid, slik at akademiene lettere kan profilere og markedsføre aktiviteten sin.

130 og 110-årsjubileet:

Folkeakademiet feiret i 2015 130 årsjubileum for oppstart av det første folkeakademiet (Kristiania arbeiderakademi) og 110 årsjubileum for landsforbundet som landsomfattende organisasjon. Det gjorde vi med 95 kulturarrangementer over hele landet de to siste ukene i oktober. I tillegg kom Nøkkelen med jubileumsnummer. Jubileet ble også markert med temaet **Folkeakademiet 130 år – Vyer for fremtiden** på den årlige distriktskonferansen for ansatte, distriktsstyreledere og landsstyret.

122 personer kom for å høre Hans Olav Lahlum i Folkeakademiet Drammen med foredraget «Britiske statsministere». Ingrid Ross Solberg i Folkeakademiet Drammen sikret seg en klem.

Forskjellige landsstyrevedtak:

Folkeakademiets offisielle farge endret fra blått til turkis.

Felles logo for organisasjonen uansett nivå.

Sponsorplan for organisasjonen utarbeidet og vedtatt.

Strategiplan for politisk påvirkning utarbeidet og vedtatt.

Folkeakademiet søker medlemskap i Norsk musikkråd. Årsmøtet i Musikkrådet innvilget søknaden.

Deltakelse:

Daglig leder Anne Gerd Paulsen, FA Hålogaland, deltok for FAL i det skandinaviske NordVux-prosjektet om lokal bærekraftig utvikling.

Leder i FA TeVeBu, Signe Marie Kittelsaa, deltok for FAL i opplæringstilbudet «Open omsorg» i regi av Høgskulen i Telemark.

OPPSUMMERING

Hovedmål – Oppfølging

- 1. Skape aktivitet og engasjement i de av landsmøtet prioriterte temaene «Se verden i øynene» og «Framtiden tilhører de unge», samt andre tema i landsforbundets 6-årsplan «Visst virker kultur».**

Landsforbundet har informert om satsingsområdene gjennom kanalene organisasjonen har. De prioriterte satsingsområdene har egne nettsider med informasjon og ideer til tiltak og arrangementer. Landsforbundet har tilstrebet å kunne presentere gode og interessante kunstnere/kulturutøvere. Disse er presentert i Kulturmenyen. Landsforbundet har stimulert til prosjekter og tiltak gjennom bruk av prosjektmidler.

Distriktenes årsmeldinger, samt medieklipp, viser at organisasjonen har hatt god aktivitet innenfor temaet «Se verden i øynene» som hadde hovedfokuset i 2015. Mange distrikter og akademier hadde temarelaterte arrangementer.

Når det gjelder det prioriterte temaet «Framtiden tilhører de unge» gikk aktiviteten rettet mot barn/unge ned i 2015 sammenlignet med 2014. Barn og unge har hovedfokus i 2016. Ventelig vil aktiviteten rettet mot disse målgruppene da øke.

Det er også sendt ut mange turneer med arrangementer innenfor temaet «Den kulturelle spaserstokken». Hele 48 prosent av Folkeakademiets samlede aktivitet retter seg mot denne gruppen.

I turnevirksomheten bruker distriktene profesjonelle kunstnere og faglig kompetente foredragsholdere.

Både landsforbundets og distriktenes årsmeldinger synliggjør at det har vært god aktivitet også når det gjelder de andre plantemaene i 6-årsplanen «Visst virker kultur».

- 2. Utvikle lokalt kultur- og opplysningsarbeid og distriktenes turnévirksomhet. Formidle kvalitetstilbud til barn/unge, voksne/eldre og institusjonsbeboere.**

Landsforbundet og distriktene er opptatt av at både det lokale kulturarbeidet og tilbudene som formidles gjennom turnevirksomheten, skal holde god kvalitet og være av interesse for målgruppene. Både tilbakemeldinger og responsen på tilbudene viser at dette er tilfellet.

3. Styrke organisasjonen organisatorisk/administrativt og økonomisk med økt kulturproduksjon som resultat.

Folkeakademiet prøver å nå disse målene både gjennom systematisk organisasjonsarbeid og gjennom politisk og administrativ påvirkning, både på statlig og på fylkesnivå. Faglig kvalifiserte ansatte og godt skolerte tillitsfolk er derfor viktig. I 2015 ble det holdt flere kurs både for ansatte og tillitsvalgte i organisasjonsarbeid. Det ble også utarbeidet en plan for politisk påvirkning og en plan for hvordan en kan gå fram for å øke egeninntektene.

4. Samarbeid med andre

Folkeakademiet mener det er viktig å stå sammen med andre kulturorganisasjoner både med tanke på å profilere organisasjonen og for å påvirke kulturpolitikken – særlig den delen som angår de frivillige kulturorganisasjonene. Verken på nasjonalt, fylkes- og kommunalt nivå snakker departementer, offentlige etater eller institusjoner i utgangspunktet kulturorganisasjonenes sak. Disse har derfor i mange år vært tapere i kampen om midlene. Dette er en årsak til at Folkeakademiet engasjerer seg i konstellasjoner som Norsk kulturforum (NOKU), Frivillighet-Norge og Krafttak for sang.

Folkeakademiet deltar derfor også i Kulturalliansen som ble etablert høsten 2015 med det mål å skape en varig samarbeidsplattform for kulturorganisasjonen.